

Bruksela, dnia 21.5.2013
COM(2013) 292 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Maksymalizacja wpływu migracji na rozwój

**Wkład UE do dialogu ONZ na wysokim szczeblu i kolejne kroki w kierunku
zacieśnienia związku między rozwojem a migracją**

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Maksymalizacja wpływu migracji na rozwój

**Wkład UE do dialogu ONZ na wysokim szczeblu i kolejne kroki w kierunku
zacieśnienia związku między rozwojem a migracją**

1. WPROWADZENIE

Przeprowadzony we wrześniu 2006 r. dialog ONZ na wysokim szczeblu („HLD” – ang. *high level dialogue*) poświęcony migracji międzynarodowej i rozwojowi był pierwszym zorganizowanym przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych spotkaniem na wysokim szczeblu poświęconym wyłącznie wielowymiarowym aspektom międzynarodowej migracji i rozwoju. Drugie takie spotkanie odbędzie się w dniach 3–4 października 2013 r.

Migracja staje się przedmiotem coraz większego zainteresowania na scenie międzynarodowej i jest postrzegana jako silny bodziec do rozwoju zarówno krajów pochodzenia, jak i przeznaczenia. Fakt ten znajduje potwierdzenie m.in. w opublikowanym w 2012 r. dokumencie końcowym Zespołu Zadaniowego Systemu NZ ds. Planu Działania NZ na rzecz Rozwoju po 2015 r. „Dążenie ku przyszłości, jakiej pragniemy dla wszystkich”, którego autorzy postrzegają migrację jako kluczowy aspekt dynamiki liczby ludności na świecie oraz czynnik wspomagający rozwój gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu.

Większa mobilność ludzi na skalę regionalną i światową, zmiany strukturalne w gospodarce światowej oraz obecny kryzys gospodarczy stwarzają nowe możliwości i wyzwania krajom pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia. HLD organizowany w 2013 r. stanowi niepowtarzalną okazję do działania w kierunku światowego programu na rzecz efektywnego zarządzania migracją sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz do wskazania sposobów wspierania migracji jako siły napędowej innowacji i rozwoju. Ogólnym tematem HLD w 2013 r. jest „wskazanie konkretnych sposobów zwiększenia spójności działań i zacieśnienia współpracy na wszystkich szczeblach na rzecz osiągnięcia większych korzyści z migracji międzynarodowej zarówno z punktu widzenia migrantów, jak i zainteresowanych krajów, oraz zacieśnienia powiązań migracji z rozwojem, przy jednoczesnym zmniejszeniu jej ujemnego wpływu”¹.

Maksymalizacja dodatniego wpływu migracji na rozwój jest dla UE jednym z priorytetów politycznych, co odzwierciedlono w dwutorowych ramach politycznych w tej dziedzinie. Migracja i rozwój należą do czterech priorytetowych obszarów globalnego podejścia do kwestii migracji i mobilności (GPMM)², które stanowi nadrzędne ramy zewnętrznej polityki migracyjnej UE. Migrację uznano również za szczegółowy priorytet w unijnym Programie działań na rzecz zmian³, w którym określono unijne ramy polityczne w dziedzinie rozwoju. Punkt widzenia migrantów jest zasadniczym elementem unijnego GPMM, a lepsza ochrona przysługujących im praw człowieka to priorytet wszelkich działań UE w dziedzinie migracji i rozwoju.

¹ Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ 67/219 z dnia 21 grudnia 2012 r.

² COM(2011) 743 final – komunikat „Globalne podejście do kwestii migracji i mobilności”.

³ COM(2011)637 final – komunikat „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju - Program działań na rzecz zmian”.

Cel niniejszego komunikatu jest dwojaki: określono w nim podstawę wspólnego stanowiska UE i jej państw członkowskich (zwanymi dalej „UE”) podczas HLD, w tym najważniejszych przesłań na rzecz zacieśnienia współpracy na skalę światową. Struktura sekcji 2–5 odpowiada zatem tematowi, które zostaną omówione podczas czterech rund w ramach HLD. Ponadto w sekcji 6 przedstawiono sposób, w jaki UE mogłaby zacieśnić związek między rozwojem a migracją w swojej polityce i działalności oraz podjąć działania na rzecz systematycznego uwzględniania znaczenia migracji i mobilności dla procesu zrównoważonego rozwoju. Sekcja ta jest zatem odpowiedzią na wezwanie Rady do „ambitniejszego i bardziej perspektywicznego” podejścia do kwestii migracji i rozwoju na szczeblu UE, sformułowane w konkluzjach Rady w sprawie GPMM z dnia 29 maja 2012 r.

2. RUNDA NR 1: OCENA SKUTKÓW MIGRACJI MIĘDZYNARODOWEJ DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I WSKAZANIE WŁAŚCIWYCH PRIORYTETÓW W CELU PRZYGOTOWANIA RAM ROZWOJU PO 2015 R.

2.1. Potrzeba szerszego spojrzenia na związek między migracją a rozwojem

Rozpatrując zagadnienia związane z migracją i rozwojem, koncentrowano się zazwyczaj na pewnej ograniczonej liczbie istotnych kwestii, takich jak przekazy emigrantów, diaspora, drenaż mózgowy i migracja cyrkulacyjna, przy czym większy nacisk kładziono na kwestię migracji do krajów OECD niż migracji między krajami o niskim i średnim dochodzie. Samą politykę oraz jej wdrażanie w tych „tradycyjnych” obszarach można by jeszcze ulepszyć, również na szczeblu unijnym⁴. Podejście takie nie umożliwi jednak kompleksowego rozwiązania wszystkich ważnych kwestii, zatem konieczne jest podjęcie szerzej zakrojonych działań.

We wszystkich krajach na świecie mają miejsce ruchy ludności i tendencja ta najprawdopodobniej się pogłębi. Z szacunkowej światowej liczby 214 mln migrantów większość (150 mln) pochodzi z krajów nienależących do OECD. Duża część migracji międzynarodowej odbywa się wewnątrz regionów, zwłaszcza w krajach rozwijających się – szacuje się na przykład, że ponad 80 % wszystkich migrantów pochodzących z Afryki przebywa w innych krajach afrykańskich.

Ponadto **migracja w krajach rozwijających się** jest ważnym i zarazem często ignorowanym zjawiskiem, które daje możliwości i stawia wyzwania podobne do tych związanych z migracją międzynarodową.

Oprócz pozostawania w ścisłym związku z migracją procesy rozwojowe stymulują również **mobilność** (w postaci krótkich wizyt osób prowadzących interesy, pracowników, studentów, turystów, osób odwiedzających krewnych itp.) i od niej też zależą. Mobilność jest podstawowym warunkiem zwiększenia roli ośrodków miejskich w krajach Południa jako centrów rozwoju oraz wymiany gospodarczej, społecznej i kulturalnej. Przyczynia się ona również do integracji gospodarek rozwijających się z rynkami regionalnymi i światowymi.

Przymusowa migracja jest nadal globalnym wyzwaniem. Znaczna większość z 15 mln uchodźców na świecie przebywa w krajach rozwijających się, często już od dłuższego czasu, co stanowi prawdziwe wyzwanie dla społeczności lokalnych. Obecność uchodźców i innych przymusowych migrantów może jednak stwarzać również nowe możliwości i korzyści dla gospodarki krajowej i lokalnej dzięki kapitałowi ludzkiemu, jaki oferują uchodźcy, w tym dzięki ich umiejętnościom zawodowym oraz zapotrzebowaniu na towary i usługi. Środki

⁴ Szereg propozycji w tej dziedzinie zawiera dokument roboczy służb Komisji na temat migracji i rozwoju (SEC(2011)1353 final) dołączony do komunikatu Komisji w sprawie globalnego podejścia do kwestii migracji i mobilności z dnia 18 listopada 2011 r.

mające na celu wykorzystanie możliwości stymulowania rozwoju przez uchodźców zwiększają ich samodzielność, przez co przyczyniają się do podniesienia jakości ochrony uchodźców z korzyścią również dla krajów przyjmujących.

Zmiany klimatu i degradacja środowiska naturalnego już teraz wywierają rosnący wpływ na migrację i mobilność, przy czym z aktualnych danych można wywnioskować, że większość przyszłych przepływów będzie miała miejsce wewnątrz krajów rozwijających się lub między nimi⁵.

Migracja i mobilność będą miały znaczący, zarówno dodatni, jak i ujemny wpływ na postęp w dążeniu do zrównoważonego rozwoju **gospodarczego, społecznego i ekologicznego** w zarówno w krajach pochodzenia, jak i przeznaczenia o niskim i średnim dochodzie.

- Jeśli chodzi o **kraje pochodzenia**, gospodarcze korzyści z migracji są dobrze udokumentowane i obejmują wkład w ograniczanie ubóstwa dzięki przekazom emigrantów oraz inicjatywy diaspory w dziedzinie inwestycji. Kapitał finansowy, ludzki i społeczny pochodzący od diaspory może również bezpośrednio przyczynić się do osiągnięcia celów rozwoju społecznego, w szczególności milenijnych celów rozwoju (MCR) w dziedzinie zdrowia i edukacji. Przekazy emigrantów oraz innego rodzaju wkład z ich strony może przyczynić się również do wyższego poziomu dostosowania do niekorzystnego wpływu zmian klimatu w społecznościach w krajach pochodzenia. Możliwości pracy za granicą mogą również motywować młodych ludzi do zdobywania odpowiednich umiejętności. Skutki dla rozwoju społecznego są jednak złożone, co potwierdzają obawy dotyczące drenażu mózgów i ujemnych skutków społecznych migracji odczuwanych przez osoby pozostające w kraju pochodzenia. Dla przykładu migracja może mieć ujemny wpływ na dążenie do milenijnych celów rozwoju w dziedzinie zdrowia, przyczyniając się do zjawiska drenażu mózgów oraz nierównomiernego rozmieszczenia pracowników opieki zdrowotnej w skali światowej.
- Jeśli natomiast chodzi o **kraje przeznaczenia**, odpowiednio zarządzana migracja może przyczynić się do wypełniania luk na rynku pracy, zapewniania siły roboczej w celu stymulowania strukturalnych przemian w gospodarce, pobudzania innowacyjności dzięki dynamiczności migrantów oraz zasilania systemów zabezpieczenia społecznego. Migracja i mobilność mogą stanowić wyzwania, jeśli chodzi o zarządzanie urbanizacją, lecz mają one również podstawowe znaczenie dla funkcjonowania miast jako centrów wzrostu. Przy braku skutecznego zarządzania koszty migracji mogą być wysokie i wynikać z napięć społecznych w społeczeństwie przyjmującym, często wykorzystywanych przez populistów, oraz presji na ograniczone zasoby. Niekontrolowana migracja może również zwiększyć zagrożenia dla bezpieczeństwa, zwłaszcza w państwach niestabilnych.

Migracja jest zatem zarówno **szansą, jak i wyzwaniem dla rozwoju**. Bez wątpienia pozytywnie wpłynęła ona na dążenia do osiągnięcia wielu milenijnych celów rozwoju. Szkodliwe skutki złego zarządzania migracją mogą również zaszkodzić postępowi w dążeniu do zrównoważonego rozwoju.

2.2. Migracja i ramy rozwoju po 2015 r.

Komisja z zadowoleniem przyjmuje rosnące zainteresowanie kwestią włączenia czynników wspomagających rozwój takich jak migracja i mobilność do Planu Działania NZ na rzecz

⁵ SWD(2013)138 final – dokument roboczy służb Komisji w sprawie zmian klimatu, degradacji środowiska naturalnego i migracji.

Rozwoju po 2015 r.⁶. Satysfakcję Komisji wywołuje również dyskusja na temat możliwości opracowania wskaźników dotyczących jakości różnych aspektów zarządzania migracją. Należy dołożyć wszelkich starań, aby wkład HLD w te kwestie był istotny dla szeroko pojętego planu działania na rzecz rozwoju po 2015 r. i aby został weń włączony.

W tym kontekście debata na temat dynamiki populacji w ramach planu działania na rzecz rozwoju po 2015 r. oraz przegląd w ramach międzynarodowej konferencji na temat ludności i demografii po 2014 r. są dobrą okazją do podjęcia wyzwań w dziedzinie rozwoju wynikających z migracji i mobilności oraz wykorzystania możliwości w tym zakresie, w tym związków ze zmianami na światowym rynku pracy, bardziej ogólnymi tendencjami demograficznymi i przepływami ludności w krajach rozwijających się.

2.3. Główne przesłania na HLD

- *Migracja i mobilność muszą być uznane za czynniki wspomagające rozwój.* Powinny one zostać podjęte przez podmioty działające na rzecz rozwoju na wszystkich szczeblach i wprowadzone do ram rozwoju po 2015 r. Wspieranie efektywnego zarządzania migracją jest konieczne, aby zmaksymalizować dodatni wpływ migracji na rozwój i zmniejszyć jej wpływ ujemny.
- *Program rozwoju i migracji powinien zostać rozszerzony⁷.* Należy uznać rosnące znaczenie przepływów migracyjnych w obrębie krajów rozwijających się i pomiędzy nimi, a ich dodatnie i ujemne powiązania z rozwojem gospodarczym i społecznym powinny zostać podjęte w krajowej i regionalnej polityce rozwoju.
- *Związki między zmianami klimatu, degradacją środowiska naturalnego i migracją zasługują na specjalną uwagę, zwłaszcza w kontekście rozwoju.*

3. RUNDA NR 2: SPOSOBY ZAPEWNIENIA POSZANOWANIA I OCHRONY PRAW CZŁOWIEKA PRZYSLUGUJĄCYCH WSZYSTKIM MIGRANTOM, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM KOBIET I DZIECI, JAK RÓWNIEŻ SPOSOBY ZAPOBIEGANIA PRZEMYTOWI NIELEGALNYCH MIGRANTÓW I HANDLOWI LUDŹMI ORAZ ZWALCZANIA TYCH PROCEDERÓW, A TAKŻE ZAPEWNIENIA MIGRACJI ZORGANIZOWANEJ, LEGALNEJ I BEZPIECZNEJ

3.1. Prawa człowieka przysługujące wszystkim migrantom

Poszanowanie praw migrantów i uchodźców jest **kluczowym elementem polityki UE**, która doprowadziła do rozwoju polityki ochrony praw migrantów. W ostatnim dziesięcioleciu UE przyjęła serię dyrektyw mających na celu zagwarantowanie równego traktowania w obszarach takich jak zatrudnienie, kształcenie i szkolenie. Równe traktowanie zapisane jest w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, które mają zastosowanie zarówno do obywateli UE, jak i do obywateli państw trzecich.

W unijnych przepisach w dziedzinie migracji ustanowiono bardzo wysokie normy dotyczące **praw w zakresie zabezpieczenia społecznego** migrantów. Przykładowo, po pięciu latach legalnego pobytu obywatele państw trzecich nabywają, po spełnieniu pewnych warunków,

⁶ Stanowisko Komisji Europejskiej w sprawie agendy rozwoju po 2015 r. przedstawiono szczegółowo w COM(2013)92 final - komunikat „Godne życie dla wszystkich: eliminacja ubóstwa i zapewnienie światu zrównoważonej przyszłości”.

⁷ Działania, jakie UE powinna podjąć w tym zakresie, opisano w rozdziale 6.

takie same prawa jak obywatele UE zakresie zabezpieczenia społecznego, pomocy społecznej i ochrony socjalnej⁸.

UE zobowiązała się do **zwalczania rasizmu, ksenofobii i dyskryminacji** migrantów oraz osób ze środowisk migracyjnych (takich jak osoby należące do drugiego i trzeciego pokolenia migrantów) oraz zapewniania sprawiedliwego traktowania obywateli państw trzecich oraz do promowania **polityki integracji** skutkującej przyznaniem migrantom praw i obowiązków porównywalnych do praw i obowiązków obywateli UE. UE opracowała szereg instrumentów wspierających integrację migrantów legalnie przebywających w danym państwie członkowskim, w tym Europejski Fundusz na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich, europejską stronę internetową poświęconą integracji, Europejskie Forum Integracji i podręcznik integracji dla osób odpowiedzialnych za kształtowanie i wdrażanie polityki („Handbook on Integration for policy-makers and practitioners”).

UE jest zdecydowana propagować równie wysokie standardy w swojej zewnętrznej polityce migracyjnej. Wzmocnienie ochrony **praw człowieka przysługujących migrantom** stanowi **nadrzędny priorytet** we współpracy UE z krajami trzecimi. UE jest zdecydowana pomagać w ulepszaniu polityki integracji oraz wspierać ochronę praw migrantów i uchodźców w krajach partnerskich i przez te kraje. Do działań tych należy zwiększanie możliwości korzystania z praw podstawowych i innych praw, takich jak prawo do edukacji i opieki zdrowotnej, do podejmowania pracy i swobodnego przemieszczania się, eliminowanie bezpaństwowości, eliminowanie arbitralnych zatrzymań migrantów, dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz traktowanie na równi z obywatelami danego państwa w kwestiach dotyczących zatrudnienia.

Kwestię przestrzegania praw migrantów poruszono w obszernych międzynarodowych **ramach prawnych i normatywnych**. Do podstawowych aktów prawnych, które należy stosować do migrantów i obywateli danego państwa należą: Powszechna deklaracja praw człowieka, Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych i Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, Konwencja genewska dotycząca statusu uchodźców z 1951 r. oraz protokół do tej konwencji z 1967 r., Konwencja dotycząca statusu bezpaństwowców z 1954 r., Konwencja w sprawie ograniczania bezpaństwowości z 1961 r., Konwencja o prawach dziecka, dwa protokoły ONZ z Palermo w zakresie walki z przemytem nielegalnych migrantów i handlem ludźmi, Międzynarodowa konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej, Konwencja ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur, a także Konwencja MOP w sprawie godnej pracy dla pracowników zatrudnionych w gospodarstwach domowych. Potrzebne są jednak nadal znaczne wysiłki na rzecz bardziej efektywnego **wdrażania** międzynarodowych ram prawnych i **egzekwowania** ochrony praw człowieka przysługujących migrantom, w szczególności na szczeblu krajowym i regionalnym. Dlatego też istotne wydaje się opracowanie polityki wspierającej ochronę praw człowieka przysługujących nielegalnym migrantom i podjęcie działań w tym zakresie.

Państwa członkowskie UE nie podpisały **Konwencji ONZ o ochronie praw wszystkich pracowników migrujących i członków ich rodzin** z 1990 r. Niewystarczające rozróżnienie w tej konwencji na prawa gospodarcze i społeczne pracowników migrujących przebywających w danym państwie legalnie i tych przebywających nielegalnie jest niezgodne z polityką krajową oraz unijną i stanowi w związku tym istotną przeszkodę w przystąpieniu do Konwencji przez państwa UE. Jeśli jednak chodzi o ich zawartość merytoryczną instrumenty unijne zapewniają daleko idącą ochronę praw migrantów, zarówno legalnych, jak i nielegalnych, oferując nierzadko środki ochronne o większym zakresie niż te wynikające z

⁸ Art. 11 dyrektywy Rady 2003/109/WE dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi, Dz.U. L 16 z 23.1.2004.

wyżej wspomnianej konwencji. W dłuższej perspektywie czasowej istniałaby możliwość zmiany aktualnych wieloskładnikowych ram normatywnych, m.in. w zakresie opracowania nowej konwencji o ochronie praw wszystkich pracowników migrujących dostosowanej do sytuacji i wyzwań XXI wieku.

3.2. Migracja zorganizowana, legalna i bezpieczna

W celu informowania migrantów o ich prawach i procedurach imigracyjnych Komisja uruchomiła w 2011 r. **portal UE poświęcony imigracji**⁹. Portal zawiera informacje dla obywateli państw spoza UE zainteresowanych przeniesieniem się do UE. Oferuje on również praktyczne informacje na temat procedur w każdym państwie członkowskim dla każdej kategorii migrantów. UE rozważa również udzielenie wsparcia tworzeniu specjalnych **centrów zasobów w zakresie migracji i mobilności** w niektórych krajach partnerskich w celu ułatwienia działań poprzedzających wyjazd, związanych z powrotem i mających na celu reintegrację.

Przeptywy o niejednakowym charakterze, tj. przemieszczanie się tymi samymi trasami i środkami transportu osób pochodzących z różnych środowisk i mających różne potrzeby, stanowią wyzwanie dla państw, jeśli chodzi o konieczność ustalenia potrzeb poszczególnych grup. Niezwykle istotne jest, by władze, zarządzając tymi przepływami, zapewniały ochronę międzynarodową osobom jej potrzebującym oraz aby nielegalnych migrantów traktowano godnie, a nie jak przestępców.

Nielegalni imigranci są często bardziej **narażeni** na wykorzystywanie i niegodziwe traktowanie. Nielegalna migracja ogranicza możliwości wspierania przez migrantów swoich krajów pochodzenia i zwiększa prawdopodobieństwo niekorzystnego wpływu na rozwój w krajach przeznaczenia.

UE jest zdecydowanie zaangażowana w egzekwowanie prawa i polityki mających na celu ograniczenie nielegalnej imigracji. Wspiera ona możliwości legalnej migracji i dąży do zapobiegania i przeciwdziałania migracji nielegalnej, m.in. przez zarządzanie granicami oraz politykę odsyłania i readmisji. UE stosuje również **sankcje wobec osób niegodziwie traktujących migrantów**. Dyrektywa o sankcjach dla pracodawców z 2009 r. jest kluczowym instrumentem prawnym, który zawiera przepisy w celu zmniejszenia niejednoznaczności prawnej i zapobiegania wykorzystywaniu nielegalnych migrantów. W dyrektywie tej nie przewidziano żadnych sankcji wobec pracowników migrujących przebywających w danym państwie nielegalnie, lecz skupiono się na pracodawcach, którzy niegodziwie traktują migrantów znajdujących się w trudnej sytuacji.

UE wspiera również kraje rozwijające się w ulepszaniu ich polityki i zwiększaniu ich możliwości celem zapewnienia migracji zorganizowanej, legalnej i bezpiecznej. Wspiera ona program działań na rzecz godnej pracy i ochrony socjalnej oraz propaguje politykę sprzyjającą regionalnej mobilności pracowników. Propaguje ona również zintegrowane zarządzanie granicami jako sposób zapewnienia **otwartości i bezpieczeństwa granic** oraz promowania przestrzegania praw na granicy, w tym prawa do ubiegania się o azyl.

Spółeczność międzynarodowa powinna również **wspierać i chronić migrantów znajdujących się w ciężkim położeniu lub w sytuacji zagrażającej ich** życiu podczas podróży lub pobytu w kraju przyjmującym. Szczególną uwagę należy poświęcić kobietom, dzieciom i innym osobom, które są w wyjątkowo trudnej sytuacji.

⁹ <http://ec.europa.eu/immigration>

3.3. Handel ludźmi

Zobowiązanie UE do zapobiegania przemytowi nielegalnych migrantów i zwalczania tego procederu, a także do działania na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi znalazło odzwierciedlenie w licznych inicjatywach, działaniach i programach finansowania obowiązujących od lat 90. Przyjęcie w 2011 r. dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar¹⁰ przyczyniło się do znacznego postępu w tej sprawie. W dyrektywie tej skupiono się nie tylko na egzekwowaniu prawa, ale również na zapobieganiu przestępstwom oraz zapewnianiu ofiarom handlu ludźmi ochrony, możliwości odzyskania równowagi i reintegracji społecznej. Ponadto w strategii UE z 2012 r. na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi¹¹ wprowadzono środki mające na celu zapewnienie ściślejszej współpracy i koordynacji między podmiotami prowadzącymi działania na rzecz walki z tym procederem, w tym między przedstawicielami rządów, społeczeństwa obywatelskiego i organizacji międzynarodowych. Dalsze działania będą obejmować finansowanie badań i projektów, ustanawianie platform, opracowanie wytycznych i najlepszych praktyk, szkolenia itd.

Handel ludźmi jest kwestią priorytetową dla współpracy zewnętrznej UE, systematycznie poruszaną w porozumieniach i umowach o współpracy partnerskiej z krajami spoza UE, a także we wszystkich dialogach UE w dziedzinie migracji i mobilności.

3.4. Główne przesłania na HLD

- *Wszystkie państwa powinny zapewnić migrantom ochronę praw człowieka jako przekrojowy priorytet polityczny oraz wspierać odnośne międzynarodowe instrumenty w dziedzinie praw człowieka.*
- *Wszystkie państwa powinny szanować godność oraz prawa podstawowe i prawa człowieka przysługujące migrantom niezależnie od ich statusu prawnego. Powinny one zobowiązać się do ochrony i wzmocnienia pozycji osób ubiegających się o azyl oraz migrantów znajdujących się w najtrudniejszym położeniu, takich jak małoletni bez opieki, ofiary handlu ludźmi, kobiety i dzieci.*
- *Wszystkie państwa powinny opracować krajową politykę integracji społecznej imigrantów oraz politykę zapobiegania i przeciwdziałania ksenofobii i dyskryminacji, w tym wobec osób ze środowisk migracyjnych. Powinny one podjąć zdecydowane działania przeciwko wszelkim formom wyzysku przy zatrudnianiu legalnych i nielegalnych migrantów, m.in. przez egzekwowanie skutecznych sankcji wobec pracodawców zatrudniających nielegalnych migrantów.*
- *Wszystkie państwa powinny ratyfikować i wdrożyć instrumenty międzynarodowe służące do walki z przemytem nielegalnych migrantów i handlem ludźmi. Należy opracować lub ulepszyć krajową i regionalną politykę walki z handlem ludźmi, a także zacieśnić współpracę w zakresie zapobiegania temu procederowi, ścigania handlarzy oraz ochrony ofiar handlu ludźmi.*
- *Należy podkreślić znaczenie udzielania (potencjalnym) migrantom informacji na temat procedur imigracyjnych, ich praw oraz warunków gospodarczych i społecznych w ich zamierzonym kraju przeznaczenia.*

4. RUNDA NR 3: ZACIEŚNIANIE PARTNERSTW I WSPÓLPRACY W DZIEDZINIE MIGRACJI MIĘDZYNARODOWEJ, MECHANIZMY UMOŻLIWIJĄCE SKUTECZNE WŁĄCZENIE

¹⁰ 2011/36/UE.

¹¹ COM(2012)286 final.

4.1. Partnerstwo i współpraca

Aby pozytywny wpływ migracji na sytuację w krajach pochodzenia i przeznaczenia oraz na sytuację migrantów był jak największy, niezbędne jest prowadzenie efektywnej współpracy partnerskiej między krajami.

UE jest zaangażowana we **wszechstronny dialog i współpracę** z szeregiem krajów i regionów spoza UE. Taka współpraca obejmuje wszystkie cztery równie ważne aspekty GPMM: (i) zwiększanie znaczenia legalnej migracji i ułatwianie mobilności, (ii) zapobieganie i zwalczanie nielegalnej migracji i handlu ludźmi, (iii) maksymalizację wpływu migracji i mobilności na rozwój i (iv) promowanie ochrony międzynarodowej.

UE ustanowiła **regionalne i dwustronne fora dialogu** na temat migracji i mobilności ze swoimi sąsiadami i innymi priorytetowymi krajami partnerskimi, umożliwiając określenie wspólnych priorytetów współpracy wzdłuż tras migracji. Utworzono dwie specjalne struktury współpracy – **partnerstwa na rzecz mobilności i wspólne programy w obszarze migracji i mobilności** – w celu umożliwienia ściślejszego i dostosowanego do indywidualnych potrzeb dialogu politycznego z krajami partnerskimi we wszystkich kwestiach związanych z GPMM. Obecnie negocjowane i wdrażane są odpowiednie **instrumenty prawne**, w tym umowy o ułatwieniach wizowych (wraz z umowami o readmisji), aby ułatwić bezpośrednie kontakty międzyludzkie między UE a jej priorytetowymi partnerami. Finansowane są liczne programy i działania.

Dialog polityczny na temat migracji i rozwoju powinien mieć charakter integracyjny i angażować, w stosownych przypadkach, właściwe podmioty pozarządowe, pochodzące m.in. z sektora prywatnego, organizacji pracodawców i pracowników, środowisk akademickich i społeczeństwa obywatelskiego, a także z organizacji skupiających migrantów i działających w dziedzinie praw człowieka.

4.2. Włączanie kwestii migracji do polityki rozwoju

Włączenie kwestii związanych z imigracją i emigracją do strategii rozwoju na wszystkich szczeblach jest **podstawowym pierwszym krokiem w kierunku maksymalizacji potencjału rozwojowego migracji i mobilności**. Postęp w tej dziedzinie jest jednak niewystarczający, szczególnie jeśli chodzi o strategię krajów partnerskich, takie jak dokumenty strategiczne dotyczące ograniczania ubóstwa.

Włączanie problematyki migracji do krajowych strategii rozwoju powinno nadal być wspierane. Jeśli za punkt wyjścia uzna się model działania, cele i priorytety w dziedzinie rozwoju przyjęte przez kraje partnerskie, działalność mająca na celu włączenie migracji do krajowych i sektorowych strategii rozwoju może znacznie wzmocnić poczucie **odpowiedzialności za działania, ich trwałość i spójność**, skutkując maksymalizacją wpływu migracji na rozwój. Działania powinny opierać się na podejściu wielopodmiotowym, z udziałem wszystkich właściwych ministerstw.

Również **darczyńcy**, w tym Komisja, powinni poczynić dalsze postępy. Komisja podjęła znaczące kroki w kierunku włączenia migracji jako obszaru priorytetowego dla współpracy zewnętrznej, przeznaczając **prawie 1 mld EUR na ponad 400 projektów związanych z migracją między w latach 2004–2012**. W ramach unijnej współpracy zewnętrznej osiągnięto znaczące wyniki w kwestii budowania potencjału w zakresie zarządzania migracją zgodnie z zewnętrzną polityką migracyjną UE i celami związanymi z ograniczaniem ubóstwa.

Ze względu na zwiększoną mobilność ludzi niezbędne są jednak dalsze działania, aby unijne inicjatywy w dziedzinie rozwoju w sektorach takich jak zatrudnienie, prawa człowieka, handel, rolnictwo i ochrona środowiska były oparte na pełnym uznaniu potencjału dobrze zarządzanej migracji i mobilności jako czynników wspomagających rozwój.

W celu wsparcia działań zmierzających do osiągnięcia porozumienia co do znaczenia migracji między partnerami w dziedzinie rozwoju potrzebne są dodatkowe dane na temat sposobu, w jaki migracja może napędzać postęp w osiąganiu celów rozwoju lub stanowić przeszkodę na drodze do ich osiągnięcia, szczególnie w sektorach, na które aspekty demograficzne i te związane z zatrudnieniem mają największy wpływ. Potrzebne są również narzędzia do **przełożenia tej wiedzy na wytyczne operacyjne** – w przeciwnym razie zobowiązania polityczne do włączenia problematyki migracji do polityki pozostaną niespełnione.

Komisja wystąpiła z pionierskim pomysłem wykorzystania **profilu migracyjnych** przy programowaniu działań w dziedzinie rozwoju w 2005 r., które to profile są postrzegane jako skuteczne narzędzia pozwalające na opracowanie porównywalnych danych i wspieranie opracowywania polityki w zakresie migracji. Skrócone profile migracyjne mogą stanowić użyteczne źródło porównywalnych danych na temat przepływów migracyjnych, np. dzięki wykorzystaniu głównych wskaźników opracowanych przez Grupę ds. Globalnej Migracji oraz przewodnika „Profile migracyjne — maksymalne wykorzystanie procesu” („Migration Profiles – making the most of the process”).

W ostatnich latach UE zdecydowanie wspierała opracowywanie „**rozszerzonych profili migracyjnych**”, które skupiają wszystkie zainteresowane strony biorące udział w tym procesie w danym kraju. Odpowiedzialność za proces spoczywa na kraju partnerskim, a trwałość zapewnia się przez odpowiednie działania na rzecz budowy potencjału. Komisja jest gotowa wspierać kraje partnerskie, które chcą wykorzystać rozszerzone profile migracyjne jako podstawę bardziej ukierunkowanych działań politycznych, w celu lepszego zrozumienia pełnego wpływu migracji na ich rozwój gospodarczy, społeczny i ekologiczny.

Rzeczywista **spójność polityki** ma kluczowe znaczenie dla efektywnego włączania migracji do polityki rozwoju; powinna ona być realizowana na wszystkich istotnych szczeblach i między nimi, w tym w krajowych ramach politycznych takich jak dokumenty strategiczne dotyczące ograniczania ubóstwa, a także na szczeblach regionalnym i lokalnym oraz w stosunkach wielostronnych. Sama UE może dać dobry przykład na to, jak w ramach współpracy regionalnej można promować **spójność polityki na rzecz rozwoju** w dziedzinie migracji. Zobowiązanie do zachowania spójności polityki na rzecz rozwoju zawarto w Traktacie UE; opracowano też szereg narzędzi operacyjnych w celu realizacji tego zobowiązania, w tym sprawozdanie przedkładane dwa razy do roku¹².

Większej uwagi w debacie na temat migracji i rozwoju wymaga planowanie rozwoju przez **władze lokalne**. Rola władz miejskich ma kluczowe znaczenie, ponieważ wzrost migracji i **urbanizacji** są kwestiami powiązаныmi, które mają istotny wpływ na społeczeństwa na całym świecie. Miasta mogą pełnić rolę katalizatorów zmian społecznych. Miasta w krajach Południa stoją jednak w obliczu istotnych wyzwań, do których należy zrównoważona urbanizacja. Powinno się wspierać wymianę wiedzy i doświadczeń między miastami, np. tworząc specjalną światową sieć miast i regionów miejskich, w kwestiach takich jak dostęp do rynku pracy, integracja, miejskie planowanie przestrzenne oraz infrastruktura, przede wszystkim aby zachęcić migrantów do wnoszenia wkładu w życie miasta lub regionu.

¹² Dokument roboczy służb Komisji pt. „EU 2011 Report on Policy Coherence for Development” („Sprawozdanie UE za rok 2011 dotyczące spójności polityki na rzecz rozwoju”), SEC(2011)1627 final.

4.3. Wielostronna spójność w zarządzaniu migracją

Komisja dostrzega istotny wkład wniesiony przez specjalnego przedstawiciela Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych ds. międzynarodowej migracji i rozwoju (SRSR) w propagowanie kwestii związku między migracją a rozwojem, a także ewentualną rolę Grupy ds. Globalnej Migracji jako międzyagencyjnego organu koordynującego w dziedzinie migracji. Zwiększenie koordynacji w dziedzinie migracji między wszystkimi właściwymi agencjami ONZ mogłoby w dużym stopniu przyczynić się do opracowania spójniejszej światowej polityki w dziedzinie migracji i rozwoju. Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM) powinna, jako wiodąca organizacja międzynarodowa w tej dziedzinie, aktywnie wspierać koordynację w ramach systemu ONZ. Specjalny przedstawiciel może odegrać ważną rolę w tej kwestii, polegającą głównie na zapewnianiu skutecznej komunikacji i koordynacji w ramach systemu ONZ, w tym z Grupą ds. Globalnej Migracji. Światowe Forum Migracji i Rozwoju stało się niepowtarzalną okazją do szczerej i otwartej dyskusji oraz przyczyniło się do usprawnienia dialogu i wymiany opinii ze społeczeństwem obywatelskim, w tym z organizacjami zrzeszającymi migrantów. Dzięki nieformalnemu charakterowi procesu na forum panowała atmosfera wzajemnego zaufania, którą należy podtrzymywać. Możliwe są dalsze postępy w zakresie działań następczych i monitorowania wdrażania zaleceń Światowego Forum Migracji i Rozwoju. Ponadto - zgodnie z priorytetami przewodniczącego wspomnianego forum na 2014 r. - należy czynić dalsze starania, aby zwiększyć ukierunkowanie tego forum na rozwój.

UE nadal będzie aktywnym i zdeterminowanym partnerem w wielostronnej współpracy. Jako podmiot prawny posiadający szczególne kompetencje w dziedzinie migracji i rozwoju oraz zgodnie z traktatem lizbońskim UE powinna odgrywać właściwą rolę we wszystkich odpowiednich organach międzynarodowych działających w dziedzinie migracji.

4.4. Główne przesłania na HLD

- *Wszystkie państwa powinny zaangażować się w międzynarodowy dialog i współpracę z odpowiednimi partnerami w celu określenia wspólnych priorytetów i usprawnienia dwustronnego i regionalnego zarządzania migracją. Należy nadal dążyć do skutecznego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w planowanie migracji i rozwoju na szczeblu globalnym, regionalnym, krajowym i lokalnym.*
- *Darczyńcy i inne zainteresowane strony powinny skutecznie włączać kwestie związane z migracją i mobilnością do swojej polityki i instrumentów na rzecz rozwoju. Należy nadal gromadzić dane na temat powiązań między mobilnością a rozwojem i kontynuować opracowywanie narzędzi operacyjnych wspomagających uwzględnianie problematyki migracji.*
- *W celu maksymalizacji korzyści, które migracja może przynieść rozwojowi, konieczne jest podjęcie dalszych starań na rzecz stworzenia wystarczającej bazy wiedzy. Należy dążyć do konsensusu co do rodzajów danych i sprawozdawczości niezbędnych do zapewnienia wiarygodnych i porównywalnych przeglądów kwestii związanych z migracją na szczeblu regionalnym i światowym. Należy rozważyć opracowanie mechanizmów wymiany danych krajowych, takich jak profile migracyjne. Należy wspierać inicjatywy wspomagające kraje rozwijające się w zwiększaniu ich potencjału gromadzenia i analizowania danych na temat powiązań między migracją, mobilnością a rozwojem. Należy wspierać skuteczną koordynację w zakresie gromadzenia danych i badań naukowych na skalę światową.*
- *Agencje ONZ i organizacje międzynarodowe powinny zobowiązać się do udziału w pełni zintegrowanym i skoordynowanym międzynarodowym programie w dziedzinie*

migracji, w celu ograniczenia nakładania się kompetencji i marnotrawienia skromnych zasobów.

5. RUNDA NR 4: MIĘDZYNARODOWA I REGIONALNA MOBILNOŚĆ PRACOWNIKÓW ORAZ JEJ WPŁYW NA ROZWÓJ

5.1. Mobilność pracowników

UE jest wyjątkowym przykładem sukcesu integracji regionalnej, która przyczynia się do rozwoju. Stworzyła ona jednolitą przestrzeń gospodarczą i jednolitą przestrzeń swobodnego przepływu, w której ponad 480 mln Europejczyków może podróżować, studiować, pracować i mieszkać. UE dąży stopniowo do powstania **zintegrowanego unijnego rynku pracy** – ustanowiła ona system uznawania kwalifikacji zawodowych oraz możliwość przenoszenia praw socjalnych i emerytalnych między państwami członkowskimi. Mobilność pracowników w UE przyniosła liczne korzyści, w tym dalszą konwergencję gospodarczą i wymianę umiejętności między państwami członkowskimi, wzrost liczby wewnątrzunijnych przekazów pieniężnych emigrantów oraz zmniejszenie presji na rynkach pracy o wysokiej stopie bezrobocia. W ramach unijnych instrumentów prawnych¹³ obywatele państw spoza UE mogą korzystać z prawa do mobilności, w tym z możliwości zamieszkania i pracy w innym państwie członkowskim.

W obecnej wysoce konkurencyjnej i **zglobalizowanej gospodarce**, pomimo aktualnej wysokiej stopy bezrobocia w państwach unijnych migracja do UE obywateli państw spoza UE w celu podjęcia pracy odegra również pewną rolę w unijnych wysiłkach na rzecz powstania zdolnej do dostosowania się wysoko wykwalifikowanej siły roboczej, która będzie mogła nadażyć za zmianami demograficznymi i gospodarczymi. UE jest gotowa maksymalnie wykorzystywać potencjał swojej siły roboczej, w tym migrantów, którzy przebywają już w UE legalnie, otwierając jednocześnie drogę do legalnej migracji ekonomicznej w dziedzinach, w których pojawiają się niedobory wykwalifikowanej siły roboczej.

Ze względu na wzrost mobilności międzynarodowej, w tym mobilności pracowników, należy zintensyfikować działania w obszarach takich jak uznawanie kwalifikacji zdobytych za granicą, badanie możliwości przenoszenia uprawnień do świadczeń emerytalnych lub rentowych oraz innych świadczeń socjalnych, w miarę możliwości również na szczeblu międzynarodowym. Przykładowo, Międzyagencyjna Rada ds. Ochrony Socjalnej (ang. Social Protection Inter-Agency Board), utworzona w 2011 r. przez grupę G-20, powinna rozważyć zajęcie się problemem ochrony socjalnej migrantów.

Regionalna mobilność pracowników jest również kluczowym aspektem migracji w regionach rozwijających się i stanowi decydującą strategię zarobkową. Mobilność pracowników przyczynia się do lepszego dopasowania podaży i popytu na rynku pracy. W miarę przenoszenia się ośrodków światowego bogactwa wiele krajów rozwijających się w rosnącym stopniu staje się krajami przeznaczenia międzyregionalnej migracji pracowników. W wyniku światowego kryzysu gospodarczego większa liczba pracowników z państw członkowskich UE przeniosła się na przykład do niektórych krajów Ameryki Łacińskiej i Afryki. Ramy zarządzania w dziedzinie migracji pracowników nie są jednak jeszcze w pełni rozwinięte w wielu krajach przeznaczenia o niskim i średnim dochodzie; powinny one zostać wzmocnione w celu uwypuklenia wpływu migracji na rozwój i zapewnienia odpowiedniej ochrony oraz godziwych warunków pracy dla pracowników migrujących.

¹³ Dyrektywa w sprawie pobytu długoterminowego (2003/109/WE) lub dyrektywa w sprawie niebieskiej karty (2009/50/WE).

Szczególną uwagę należy zwrócić na rolę **organizacji regionalnych** w tej kwestii, gdyż mają one duże możliwości poprawy jakości zarządzania w zakresie regionalnej mobilności pracowników. UE chętnie dzieli się swoim doświadczeniem w zarządzaniu mobilnością pracowników, również z organizacjami regionalnymi w krajach o niskim i średnim dochodzie.

5.2. Główne przesłania na HLD

- *Wszystkie państwa powinny dokonać przeglądu obecnych barier stawianych mobilności osób, w celu usunięcia tych, które nie mają uzasadnienia z punktu widzenia bezpieczeństwa i są niepotrzebnym utrudnieniem dla konkurencyjności gospodarki i integracji regionalnej. Szczególną uwagę należy poświęcić ułatwianiu mobilności uczciwych podróżnych i zmniejszaniu kosztów wydawania dokumentów oraz opłat rekrutacyjnych. W tym kontekście należy rozważyć zwołanie konferencji w ramach ONZ poświęconej międzynarodowej mobilności pracowników i kwestii rozwoju.*
- *Należy wspierać procesy i organizacje regionalne mające swój udział w promowaniu zorganizowanej migracji wewnątrzregionalnej oraz mobilności między krajami rozwijającymi się.*
- *Należy wspierać wewnątrzregionalną mobilność pracowników, programy rozwoju umiejętności oraz systemy certyfikacji i uznawania umiejętności, szczególnie w sektorach, w których brakuje wyszkolonego personelu, oraz w tych, w których zatrudnianie pracowników migrujących przyniosłoby korzyści. Jednocześnie należy dokonywać wiarygodnych przeglądów tendencji w dziedzinie umiejętności w różnych regionach¹⁴, aby kształtować programy rozwoju umiejętności i ścieżki mobilności.*
- *Należy ułatwiać migrację cyrkulacyjną w celu stymulowania rozwoju gospodarczego i społecznego krajów pochodzenia i przeznaczenia.*
- *Należy wspierać dostęp do zabezpieczenia społecznego w krajach przyjmujących, a także przenoszenie uprawnień do świadczeń socjalnych, emerytalnych lub rentowych, również za pośrednictwem umów dwustronnych lub regionalnych, gdyż może to sprzyjać mobilności i migracji cyrkulacyjnej, a także usuwać zachęty do podejmowania nielegalnej pracy.*

6. ZADANIA DLA UE: KOLEJNE KROKI W KIERUNKU ZACIEŚNIENIA ZWIĄZKU MIĘDZY ROZWOJEM A MIGRACJĄ

Powyższe kluczowe przesłania skierowane są do społeczności międzynarodowej. Wiele jednak można i powinno się zrobić już teraz w kontekście strategii i programów UE.

W ramach zewnętrznej polityki migracyjnej UE osiągnięto już znaczne postępy w maksymalizacji wpływu migracji do UE na rozwój krajów pochodzenia. UE zobowiązała się do kontynuowania prac w „tradycyjnych” obszarach tej kwestii (przekazy emigrantów, diaspora, drenaż mózgów, migracja cyrkulacyjna).

Wyzwania i szanse, przed którymi stają kraje partnerskie, jeśli chodzi o związek między migracją a rozwojem, są większe i bardziej złożone od tych, którymi zajmowano się do tej pory. Komisja podejmie odpowiednie kroki, aby przyszłe działania UE w dziedzinie migracji

¹⁴ UE opracowała w tym celu unijną panoramę umiejętności, która jest stale rozwijana: <http://euskillspanorama.ec.europa.eu/>.

i rozwoju stały się naprawdę **wszechstronne** i uwzględniały wszystkie ujemne i dodatnie skutki różnych form migracji dla zrównoważonego rozwoju **gospodarczego, społecznego i ekologicznego w krajach pochodzenia i przeznaczenia** o niskim i średnim dochodzie. Wymaga to zmiany ukierunkowania działań, tak aby rozwój znalazł się na pierwszym miejscu. Przełożenie tego ogólnego podejścia na konkretne działania wymaga przedsięwzięcia środków, zwłaszcza w kontekście unijnej polityki rozwoju, które stanowią lepsze podejście do pewnych kwestii, m.in. przez:

- **rozszerzenie działań w „tradycyjnych” obszarach migracji o kwestię przepływów między krajami Południa**, głównie przez określenie środków mogących usprawnić przepływ przekazów emigrantów między krajami rozwijającymi się i wspieranie badań naukowych w celu lepszego zrozumienia roli diaspor w krajach o niskim i średnim dochodzie jako czynników rozwoju krajów pochodzenia;
- poszukiwanie sposobów zmniejszenia kosztów i zwiększenia korzyści z migracji i mobilności w **krajach przeznaczenia** o niskim i średnim dochodzie, ze szczególnym naciskiem na przepływy wewnątrzregionalne. W tym względzie należy promować **spójność między krajową polityką zatrudnienia a aktywną migracją pracowników**;
- lepsze zrozumienie **związanych z migracją skutków społecznych i gospodarczych** dla rozwoju, w szczególności w sektorach takich jak opieka zdrowotna, edukacja, zatrudnienie i rolnictwo;
- podjęcie działań w celu **pełnego włączenia przymusowej migracji do kwestii związku między migracją a rozwojem** oraz zapewnienie włączenia uchodźców i innych przymusowych migrantów do długoterminowego planowania w dziedzinie rozwoju; w szczególności Komisja będzie dążyła i zachęcała do włączenia sytuacji przedłużonego statusu uchodźcy do planu działań na rzecz rozwoju, tak aby rządy krajów przyjmujących uwzględniały tę sytuację i wносиły pozytywny wkład w celu zapobieżenia przyszłym przesiedleniom i zwiększenia wysiłków ukierunkowanych na znalezienie trwałego rozwiązania;
- dalsze badanie i rozpatrywanie związków między **zmianami klimatu, degradacją środowiska naturalnego i migracją**, w tym roli przystosowywania się do zmiany klimatu i zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi jako strategii pozwalających zmniejszyć rozmiary przesiedleń oraz roli migracji jako strategii zwiększającej to przystosowanie i zmniejszającej to ryzyko;
- dalsze badanie związków między **mobilnością a rozwojem**, w tym związku między mobilnością wewnętrzną a międzynarodową oraz między mobilnością a urbanizacją.

Ponadto, w ramach GPMM oraz Programu działań na rzecz zmian Komisja będzie wspierać **zarządzanie migracją i skuteczną politykę spójności** na wszystkich szczeblach, aby wykorzystywać potencjał migracji i mobilności jak **czynników wspomagających rozwój**. Komisja w szczególności podejmie następujące działania:

- i. promowanie włączenia problematyki **migracji do strategii rozwoju**. Jeśli chodzi o unijną współpracę na rzecz rozwoju Komisja będzie kontynuować ukierunkowane finansowanie tematyczne i podwoi starania zmierzające do włączenia, w stosownych przypadkach, kwestii migracji do inicjatyw na rzecz rozwoju w innych sektorach. Komisja jest też gotowa do udzielania pomocy krajom rozwijającym się w uwzględnianiu problematyki migracji w polityce, również przez wspieranie rozszerzonych profili migracyjnych i krajowych strategii migracji;

- ii. **usprawnienie zarządzania migracją i zacieśnienie współpracy w krajach rozwijających się i między nimi** (zwłaszcza na poziomie regionalnym) w celu poprawy wyników w dziedzinie rozwoju w krajach pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia. Komisja jest gotowa do udzielania wsparcia w zakresie budowania potencjału we wszystkich odpowiednich obszarach, również przez udostępnienie swej wiedzy specjalistycznej w zakresie ochrony praw człowieka przysługujących migrantom, integracji, migracji pracowników, azylu i ochrony międzynarodowej, zwalczania przemytu nielegalnych imigrantów i handlu ludźmi, zintegrowanego zarządzania granicami itp. Działania takie powinny być w pełni zgodnie z celami związanymi z migracją zapisanymi w odpowiednich strategiach rozwoju;
- iii. dalsze wspieranie **podejścia ukierunkowanego na migrantów** jako przekrojowego priorytetu wszelkich działań UE w dziedzinie migracji i rozwoju, które muszą mieć na celu wspieranie migrantów w przyjmowaniu roli bardziej efektywnych podmiotów odpowiedzialnych za rozwój. Inicjatywy powinny opierać się na świadomości wpływu tych działań na poziomie indywidualnym i na poziomie całej społeczności, w tym ich wpływu na samych migrantów, zarówno w społecznościach przyjmujących, jak i w społecznościach w kraju pochodzenia.

Komisja będzie informować o postępach dokonanych w ramach wyżej opisanych inicjatyw w ramach swojego sprawozdania w sprawie GPMM, publikowanego co dwa lata, a także w ramach swojej sprawozdawczości dotyczącej realizacji Programu działań na rzecz zmian.

7. PODSUMOWANIE

UE stworzyła obszar swobodnego przepływu osób między krajami Europy, który jest źródłem inspiracji dla wielu krajów na całym świecie. W duchu partnerstwa zapoczątkowała ona zrównoważoną i wszechstronną zewnętrzną politykę migracyjną. Jest największym na świecie darczyńcą pomocy na rzecz rozwoju i będzie nadal udzielać istotnego wsparcia w nadchodzących latach. UE jest gotowa dzielić się swoimi doświadczeniami z zainteresowanymi krajami i organizacjami. UE ma nadzieję, że HLD w 2013 r. otworzy nowy rozdział w światowej współpracy w dziedzinie migracji i rozwoju.

Komisja wzywa wszystkie agencje i organizacje międzynarodowe działające w dziedzinie migracji i rozwoju do przyjęcia **bardziej spójnego, wszechstronnego i skoordynowanego podejścia na skalę światową**. Jest to niezbędne w celu umożliwienia społeczności międzynarodowej wykorzystania szans związanych z migracją międzynarodową oraz stawienia czoła wyzwaniom w tej dziedzinie. W dzisiejszym zglobalizowanym świecie wszystkie kraje stoją przed podobnymi wyzwaniami, również w odniesieniu do migracji i rozwoju. Kraje te podejść jednak do tej sytuacji w różny sposób ze względu na swoje różne priorytety, wielkość oraz charakterystykę demograficzną i ekonomiczną. Niezbędna jest zatem międzynarodowa współpraca, aby osoby przemieszczające się w poszukiwaniu lepszego życia mogły w pełni korzystać ze swoich praw w bezpiecznych warunkach.

Komisja Europejska wzywa decydentów politycznych i osoby pracujące w dziedzinie **rozwaju** do większego zaangażowania na rzecz związku między rozwojem a migracją, zarówno przez pełniejsze włączenie kwestii związanych z migracją i mobilnością do planowania rozwoju, jak i przez szersze uczestnictwo w odpowiednich forach międzynarodowych. Procesy związane z rozwojem opierają się na mobilności, która jest niezbędna do skutecznego dopasowywania podaży pracy do popytu na nią i która ułatwia transfer kapitału społecznego, finansowego i ludzkiego. Rozwój stymuluje również mobilność, oferując większe zasoby osobom, które zamierzają wyemigrować w poszukiwaniu lepszego życia. Do czynników napędzających mobilność w przyszłości należeć będą m.in.

przenoszenie się ośrodków światowego bogactwa, regionalna i światowa integracja gospodarcza, a także degradacja środowiska naturalnego w wyniku zmian klimatu. Aby zatem podejście do kwestii rozwoju odpowiadało potrzebom XXI wieku, musi ono w pełni uwzględniać rolę migracji i mobilności jako czynników wspomagających rozwój, a także uznawać kluczowe znaczenie efektywnego zarządzania migracją w zmniejszaniu jej ewentualnego ujemnego wpływu.

Komisja wzywa również decydentów politycznych i osoby pracujące w dziedzinie **migracji** do pełnego uwzględnienia kwestii związanych z rozwojem w polityce migracyjnej oraz do zwiększenia odpowiedzialności za zapewnianie poszanowania i ochrony praw człowieka przysługujących wszystkim migrantom we wszystkich wymiarach zarządzania migracją. Migracja i mobilność polegają na dążeniu do wolności. Chodzi tu o zapewnienie wszystkim możliwości i zdolności do wpływania na swoją sytuację życiową, ekonomiczną i społeczną. Skutki poszanowania praw człowieka wykraczają daleko poza poszczególnych migrantów, ponieważ przynosi korzyści zarówno społeczeństwu kraju pochodzenia, jak i społeczeństwu, w którym migranci żyją i pracują. Umożliwianie ludziom korzystania ze swoich praw jest odpowiednią strategią zarówno w celu skutecznego zarządzania migracją, jak w dążeniu do zrównoważonego rozwoju.

HLD w 2013 r. powinien przyczynić do podjęcia aktualnych globalnych wyzwań, zwłaszcza przez promowanie włączenia migracji i mobilności jako wyraźnych priorytetów przekrojowych do ram rozwoju po 2015 r. i uznania ich za czynnik wspomagający światowy rozwój.